

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ, АКАДЕМІЧНА
ДОБРОЧЕНІСТЬ ТА КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Французька мова і література, англійська мова»

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до спеціальності
Викладач (-і)	Бігун Ольга Альбертівна
Контактний телефон викладача	0342 52 08 43
Е-mail викладача	olga.bigun@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	2 год. на тиждень
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Вступ до спеціальності, академічна доброчесність та критичне мислення» належить до циклу обов'язкових дисциплін, викладається у I семестрі 1 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька. Дисципліна має два блоки, у першому йдеться про спеціальність, освітню програму «Французька мова і література, англійська мова», про історію Університету, його перспективи розвитку, міжнародну діяльність, наукові досягненнями, можливості, які пропонує Університет для своїх студентів, другий блок знайомить студентів зі спеціалізацією, еволюцією романських мов, загальними проблемами, пов'язаними з мовним розвитком, змінами в лексичній, фонетичній та граматичній будові романських мов на різних етапах розвитку. Основними організаційними формами навчання є лекційні, практичні заняття. Лекції покликані підвищити інтерес студентів до глибшого самостійного вивчення питань курсу. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, формують у студентів здатність вільно орієнтуватися в структурних подібностях романських мовних систем. Курс завершується заліком.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу полягає у знайомстві з потенціалом Університету, обраної спеціальності, перспективами для студентів, а також з романськими мовами; загальними проблемами, що пов'язані з мовним розвитком романських мов в цілому, і французької мови зокрема.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів з історією Університету та перспективами навчання за обраною спеціальністю; • висвітлення базових проблем романської філології; • розкриття особливостей у лексичній, фонетичній та граматичній будові романських мов на різних етапах їхнього розвитку; • простеження еволюції лексичної системи романських мов, стилістичного розшарування лексики, синтаксичної структури; • виявлення найголовніших закономірностей еволюції народної латини; • вивчення основних соціолінгвістичних факторів, які впливають на діахронічні зміни в системі романських мов. 	
4. Компетентності	

Засвоєння навчальної програми дисципліни має забезпечити формування компетентностей студента, а саме:

ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ФК 1 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;

ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Результати навчання

РН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

РН 3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти;

РН 7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;

РН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;

РН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативий/вибірковий
1-ий	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька.	1-ий	Нормативий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника – лідер вищої освіти України. Історія створення Університету: від початків – до навчального закладу, що	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу

<p>входить до десятки кращих. Патрон Університету, святкування 150-річчя від дня народження Василя Стефаника. Факультети та Інститути Університету. Міжнародна наукова діяльність Університету. Кафедра французької філології, освітньо-професійна програма «Французька мова і література»: відкриваємо світ майбутнього з французькою мовою. Досягнення викладачів, випускників і студентів кафедри. Сайт Університету, факультету іноземних мов, кафедри французької філології.</p>					
<p>Тема 2. Студентський путівник: інформація, можливості, перспектива. Ключові цінності Університету: лояльність і відповідальність, інноваційність і студентоцентризм, довіра й допомога; енергійність й ефективність, розвиток і раціональність. Місія, бачення, цінності ПНУ, віртуальний тур кількістю студентів, рівні підготовки (бакалавр, магістр, доктор філософії). Студентські організації: студентський Сенат, студентський Профком, молодіжний центр «Paraglyph». Психологічна адаптація студента. Наукова бібліотека. Дистанційне навчання в ПНУ. Унікальні додаткові можливості для студентів ПНУ: стипендії, програми мобільності, програми Erasmus, дозвілля, спорт, саморозвиток, волонтерство. Відомі випускники. Нормативно-правова база регулювання навчального процесу у ПНУ (Що таке академічна доброчесність? Кодекс честі ПНУ, попередження булінгу та насильства в освітньому</p>	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу

просторі та ін.).					
<p>Тема 3. Поняття романських мов, їх класифікація. Романська філологія як наука. Предмет, мета і завдання романістики. Засновники сучасної романістики. Поняття «романізації». Романські мови та їх місце серед інших мов світу. Класифікація романських мов. Проблема класифікації романських мов.</p>	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу
<p>Тема 4. Романські мови: соціолінгвістичні аспекти. Історичні процеси романізації Загальна характеристика романського етно-мовного ареала. Романські мови в сучасному світі. Зони розповсюдження романських мов. Романські мови на території Європи. Романські мови поза територією Європи. Проблема статусу романських мов-діалектів. Характерні риси романських мов. Романський мовний ареал: політична, лінгвістична, економічна, лінгвістична і культурна історія. Поняття «романізація». Давня та Нова Романія. Романізація Апенінського півострова. Відомості про етрусків та італіків. Романізація Галії та Піренейського півострова.</p>	Практичне заняття	Згідно списку	2 год.	1-5	Згідно розкладу
<p>Тема 5. Романія як історичне поняття. Передісторія Романії. Європа та Середземномор'я в першому тисячолітті до н.е. Утворення Стародавньої Романії. Стародавня Романія в пізній період історії Риму та після його занепаду. Поширення романських мов за межами Романії.</p>	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу
<p>Тема 6. Витоки романських мов. Латинська мова як основа романських мов. Латина як основа романських мов. Латина: етапи еволюції.</p>	Лекція	Згідно списку	2 год		Згідно розкладу

<p>Народна латина як основа формування романських мов. Проблеми джерел вивчення народної латини. Морфологія і синтаксиси народної латини Лексикон народної латини. Вплив християнства на лексичну систему народної латини. Кельтські запозичення. Грецькі запозичення. Германські запозичення</p>					
<p>Тема 7. Латина: етапи еволюції. Засоби вивчення народної латини: надписи, художня література, спеціальна література. Історичні твори Середньовіччя. Юридичні документи. Література релігійного змісту. Граматика періоду пізньої імперії. Глоси і схолії. Порівняльно-історичне вивчення романських мов.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Згідно списку</p>	<p>2 год.</p>	<p>1-5</p>	<p>Згідно розкладу</p>
<p>Тема 8. Перетворення латини у романські мови. Перетворення народної латини у романські мови. Фактори диференціації народної латини і утворення романських мов. Теорія стратів. Субстрат, суперстрат, адстрат. Перші писемні свідоцтва і перші літературні пам'ятки романських мов. Французька мова. Провансальська мова. Каталонська мова. Іспанська мова. Португальська і Галісійська мови. Італійська мова. Сардинська мова. Ретороманська мова. Румунська і молдавська мови. Далматинська мова.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Згідно списку</p>	<p>2 год.</p>	<p>1-5</p>	

<p>Тема 9. Структурна спільність романських мовних систем. Основні мовні характеристики іберо-романської, галло-романської, італо-романської, балкано-романської зон. Піджини і креольські мови. Порівняльна характеристика словарного складу романських мов. Соціолінгвістичний підхід до вивчення романських мов. Стилістика. Лінгвістична географія. Основні напрями сучасних досліджень з романської філології.</p>	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу
<p>Тема 10. Історіографія романістики. Рух на захист рідної мови у країнах романського мовлення. Формування націй та національних романських мов на території Європи. Поетична і лінгвістична діяльність Данте. Значення його трактату "Про народне красномовство". Трактат Данте як перше виявлення класифікації романських мов. Створення перших граматик італійської мови. Діяльність "Плеяди" у Франції. Трактат Дю Белле "Захист і прославлення французької мови" і його значення для розвитку лінгвістичної думки у Франції. Грамматика Пор-Руаяля (Пор-Рояля) і її значення для розвитку наукового інтересу до французької мови. Антоніо де Небриха - автор першої граматики іспанської мови, яка стала першою граматиною в історії романського мовознавства. Утвердження прав рідної мови у Португалії. Особливості руху на захист рідної мови в Румунії.</p>	Практичне заняття	Згідно списку	2 год.	1-5	Згідно розкладу

<p>Тема 11. Фонетика романських мов. Шляхи і передумови фонетичних змін у романських мовах. Системність фонетичних змін. Фонетичні зміни та особливі функції фонем. Причини відхилення від стандартного розвитку звуків. Просторові та часові межі фонетичних змін. Просодична структура слова. Наголос, його характер в романських мовах. Порівняльна характеристика фонетичних систем романських мов..</p>	Лекція	Згідно списку	2 год		Згідно розкладу
<p>Тема 12. Граматичні романізми та їх походження. Граматичні романізми та їх походження. Іменники. Їх словотвірні та семантичні підкласи. Граматичні категоричні категорії, відміна іменників і прикметників. Прикметники. Граматичні категорії прикметників. Займенники. Зміни у граматичному оформленні займенників. Числівники. Характерні особливості числівників. Артикль. Поява означеного артикля. Дієслово. Формальні групи дієслів, їх семантичне значення. Семантичні підкласи дієслів і їх формальні прояви.</p>	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу
<p>Тема 13. Формування французької письмово-літературної мови. Теорії формування романських мов: теорія етнічного субстрату Г. Шухардта, хронологічна теорія утворення романських мов Г. Гребера; діалектна теорія Ф. Ж. Моля. Перші письмові свідчення французької мови. Періодизація французької мови: старофранцузький (IX-XIII), середньофранцузький (XIVXV), новофранцузький (XVII-XVIII).</p>	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу

<p>Питання становлення французької літературної норми: лінгвісти Бернар Кемада та Ален Рей, їх внесок у розробку проблем нормування французької мови, співіснування кількох нормативних моделей, неології, словникового позначення лексики.</p>					
<p>Тема 14. Основні напрями сучасних досліджень з романської філології. Загально романський лексичний фонд. Етимологічні словники. Народна латинська лексична спадщина. Лексична диференціація романських мов. Причини лексичних зміни. Порівняльна характеристика словарного складу романських мов.</p>	Лекція	Згідно списку	2 год.		Згідно розкладу
<p>Тема 15. Французька мова у сучасному світі. Французька мова серед інших мов світу: генеза, становлення, сучасна французька мова. Форми існування і соціальні функції мови. Три ареали розповсюдження французької мови. Зони розповсюдження французької мови. Французька мова у країнах латинської Америки та Африки. Французька як рідна мова для 90 млн. людей у світі. Друга мова міжнародних відносин, офіційна мова дипломатії. Мова єдиної лінгвістичної системи світу - Франкофонії. Французька мова як засіб міжнародного спілкування.</p>	Практичне заняття	Згідно списку	2 год.	1-5	Згідно розкладу
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Система контролю знань студентів здійснюється через:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний контроль – (1) усне опитування на практичних заняттях, (2) тестові завдання, які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з курсу, контроль самостійної роботи (3) - реферат, презентація з пропозованих тем курсу; • підсумковий контроль – підсумкова контрольна робота: тестові завдання, які охоплюють матеріал курсу. 				
Вимоги до	Самостійна робота студентів з курсу «Вступ до спеціальності» включає				

самостійної роботи (реферат, презентація)	<p>підготовку до практичних занять, прочитання обов'язкової літератури, а також самостійне опрацювання деяких тем курсу й окремих теоретичних питань. Студентам пропонуються теми для самостійного опрацювання. Результати самостійного опрацювання матеріалу перевіряються у презентації окремих тем, написання реферату.</p> <p>Вимоги до реферату:</p> <p>Роботи виконуються українською мовою, обсяг – до 10 сторінок, 29 рядків на сторінці, шрифт Times New Roman, 14 кегль. Роботи оцінюються «незараховано», «зараховано», «добре» та «відмінно».</p> <p>Презентація на обрану тематику та реферат повинні містити такі компоненти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз та обґрунтування проблематики. 2. Історія (хронологія) становлення проблеми, її особливості, фактори, які впливають 3. Характеристика сучасного стану (особливості розвитку, основні тенденції) 4. Підсумки. 															
Практичні заняття	<ul style="list-style-type: none"> • Усне опитування з теми практичного заняття; • Тестові завдання формату «множинний вибір», які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з теми практичного заняття. <p>Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі п'ятибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання. Так, 5 балів студент отримує за вичерпну відповідь з теоретичного питання, яке розглядається, за умови її оформлення відповідно до норм усного англійського мовлення.</p> <p>4 бали – за повну відповідь, проте з однією-двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок.</p> <p>3 бали – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, які порушують акт комунікації, унеможливають розуміння змісту висловленого.</p> <p>1 бал - за відповідь, що не відповідає питанню або за відсутність відповіді.</p> <p>Тестові завдання: 5/10 завдань формату «множинний вибір», виконання яких передбачає вибір правильного варіанту відповіді на питання теми, що розглядається на семінарському занятті. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. виправлений з неправильного на правильний – 0,5 бала. Нерозбірливо написана, невірна відповідь, її відсутність – 0 балів.</p>															
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю за умови отримання не менше 32 балів за аудиторну та самостійну роботу</p> <table border="1" data-bbox="501 1727 1426 2042"> <thead> <tr> <th data-bbox="501 1727 699 1877">Контроль</th> <th data-bbox="699 1727 852 1877">Аудитор на робота</th> <th data-bbox="852 1727 1005 1877">Самостійна робота</th> <th data-bbox="1005 1727 1235 1877">Підсумковий контроль (залік)</th> <th data-bbox="1235 1727 1426 1877">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="501 1877 699 2011">Максимальна к-ть балів</td> <td data-bbox="699 1877 852 2011">25</td> <td data-bbox="852 1877 1005 2011">45</td> <td data-bbox="1005 1877 1235 2011">30</td> <td data-bbox="1235 1877 1426 2011">100</td> </tr> <tr> <td data-bbox="501 2011 699 2042"></td> <td data-bbox="699 2011 852 2042"></td> <td data-bbox="852 2011 1005 2042"></td> <td data-bbox="1005 2011 1235 2042"></td> <td data-bbox="1235 2011 1426 2042"></td> </tr> </tbody> </table>	Контроль	Аудитор на робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль (залік)	Усього	Максимальна к-ть балів	25	45	30	100					
Контроль	Аудитор на робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль (залік)	Усього												
Максимальна к-ть балів	25	45	30	100												

8. Політика курсу

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, поточному тестуванні, написанні реферату, презентації окремої теми курсу. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків без поважних причин та запізень на заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. У випадку відсутності на лекційному чи практичному занятті, отриманні негативної оцінки навчальний матеріал дисципліни можна відпрацювати під час консультації. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку виявлення академічної недоброчесності викладач пропонує повторно виконати передбачений вид роботи.

9. Рекомендована література

Основна

1. Кіркowska І. С. Конспект лекцій із курсу «Вступ до романського мовознавства». Дніпропетровськ: Пороги, 2013. 36 с. URL: http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_material&id=7113
2. Магушинець І. І. Вступ до романської філології: навч. посібник. К.: Вид. Дім Дмитра Бураго, 2009. 79 с.
3. Мазниченко В. М. Французька як мова міжнародного спілкування. Вісник Національного університету оборони України. 2014. 2(39). С. 105-109.
4. Прикарпатський університет у десятці найкращих класичних університетів України. URL: <https://alumni.pnu.edu.ua/2021/07/07/прикарпатський-національний-універс/>
5. Сайт Прикарпатського національного університету. URL: <https://pnu.edu.ua>
6. Студентський путівник. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Студентський_путівник_2020-21-27.01.2021-2.pdf
7. Académie Française. L'Histoire de la langue française. URL: www.academie-francaise.fr/langue/

Викладач _____ Бігун О. А.